

A Fővárosi Ítéltábla a Kummer Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Dr. Élő Gábor Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Élő Gábor ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogsértés miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. június 14. napján kelt 35.P.20.970/2017/5. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt és az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

#### í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes azzal is megsértette a felperes emberi méltóságát és becsületét, hogy az általa üzemeltetett ... portálon „...” címmel ... napján megjelent írásában a felperest ... nevezte.

Az alperest arra kötelezi, hogy 15 napon belül a felpereshez eljuttatott levélben mindkét megállapított jogsértésért fejezze ki sajnálkozását.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 45.000 (negyvenötezer) forint + áfa együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 84.000 (nyolcvannégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

#### I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a becsület és az emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa üzemeltetett ... portálon „...” címmel ...-én megjelent írásában ... és ... nevezte.

Kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását, elégtétel adására, továbbá 300.000 forint sérelemdíj és kamatai megfizetésére való kötelezését.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadása szerint az általa közöltek véleménynek minősülnek, amelyet a közszereplő felperes tűrni köteles.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy az általa üzemeltetett ...

portálon „...” címmel ... napján megjelent írásában ... nevezte a felperest, megsértette a felperes emberi méltóságát és becsületét. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a felpereshez eljuttatott levélben fejezze ki a sajnálkozását a fenti jogsértésért. Feljogosította a felperest ezen levél nyilvánosságra hozatalára. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 forintot, valamint ezen összeg után ... napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.480 forint perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy 3.600 forint, az alperest, hogy 32.400 forint eljárási illetéket fizessenek meg az államnak külön felhívásra.

Ítéletének indokolásában ismertette az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését, I. cikk (3) bekezdését, a Ptk. 2:42. § (2) bekezdését, 2:43. § d) pontját, 2:45. § (1) bekezdését, 2:44. §-át, 2:51. § (1) bekezdés b), c) pontját, 2:52. § (1)-(3) bekezdéseit.

Rögzítette, hogy a felperes a ... .. közszereplőnek minősül. A közszereplő tűrési kötelezettsége más személyekhez képest jóval nagyobb, azonban a véleménynyilvánítás szabadsága nem jelenti azt, hogy a közszereplőknek minden, a személyükre vonatkozó véleményt tűrniük kell.

A felperest ... jelzővel illető első közlés vonatkozásában arra mutatott rá, hogy a véleménynyilvánításokban megtestesülő értékítéletek helyes vagy helytelen volta nem vizsgálható, miután a véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéleteket igazságtartalmuktól függetlenül védelemben részesíti. A közlés a felperes politikai tevékenységéhez kapcsolódó, a felperes jellemét leíró vélemény volt, az alperes az általa megfelelőnek tartott jelzőt használta. A kijelentés egyértelműen átlépte az illendőség határait, a közbeszédben az ilyen jellegű jelzők elterjedése nem szerencsés. Ugyanakkor a véleménynyilvánítás szabadsága csak kivételes esetekben korlátozható, polgári jogi szankciók alkalmazása is csak a legvégső esetben indokolt, különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatára. Ebben a körben utalt a 30/1192. (V. 26.) AB határozatra is.

A jogsértő jelleg vizsgálata során nemcsak a közlés szövegkörnyezetére, hanem annak módjára és megjelenésének körülményeire is figyelemmel volt. A közzétételre az alperes által írt blogban került sor. A blogbejegyzések - jellegük folytán - szabadabb, kötetlenebb stílusban íródnak, a szerzők véleményüket markánsabban fogalmazzák meg a sajtótermékekben megjelenő, nyilvánosság részére szánt írásokhoz képest, ezen sajátosságokkal az olvasók is tisztában vannak. Az Emberi Jogok Európai Bírósága 23.954/2010. számú ügyben hozott ítéletének 20. pontja is arra mutat rá, hogy a vulgáris kifejezések használata önmagában nem perdőntő, mivel az pusztán stilisztikai célokat is szolgálhat. A stílus a kommunikáció részét képezi, ekként a kifejezés tartalmával együtt, védelemben részesül. Megítélése szerint ezen közlés még éppen azon határokon belül mozog, ahol - figyelemmel az Alaptörvényben, az Emberi Jogok Európai Egyezményében foglaltakra és a kialakult emberi jogi bírósági gyakorlatra - még nem indokolt, hogy a bíróság korlátozza az alperes véleménynyilvánítási szabadságát. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy megállapításai nem jelentik azt, hogy az első közlés bármilyen formában, bármilyen módon következmények nélkül lenne alkalmazható. Amennyiben egy ilyen közlés sajtótermékben jelenne meg egy közszereplőt érintően, úgy szükségesnek tartaná a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozását.

A második, a felperest ... nevező közlés vonatkozásában úgy foglalt állást, hogy az a felperes emberi mivoltát vonja kétségbe, kifejezőmódjában indokolatlanul sértő, bántó, megalázó. Az ilyen jellegű kijelentéseket egy közszereplő még blogbejegyzésben sem köteles eltűrni. Erre tekintettel ezen közlés vonatkozásában a becsület és az emberi méltóság megsértését megállapította.

Az eltiltásra vonatkozó felperesi keresetet nem tartotta megalapozottnak, mivel az eltiltás egy olyan polgári jogi szankció, ami adott esetben az alperes véleménynyilvánításhoz fűződő szabadságát teljes mértékben korlátozná. Ez jelen esetben nem volt indokolt, a felperes nem adott elő olyan

körülményt, amely szerint az alperes a személyiségi jogait hasonló közlésekkel esetlegesen folyamatosan sértené.

Indokoltnak találta az alperes elégtételadásra való kötelezését oly módon, hogy sajnálkozását levélben fejezze ki és a felperest feljogosította ezen levél nyilvánosságra hozatalára.

A sérelemdíj tekintetében arra mutatott rá, hogy a felperes országosan ismert politikus, a második közlés sértő jellege okán nem eltűzött az igényelt sérelemdíj, az alperes a jogsértés időpontjától kezdődően késedelmi kamat megfizetésére is köteles. További bizonyítás lefolytatását nem látta indokoltnak, mivel az alperes motivációja a közlés vonatkozásában jogi jelentőséggel nem bír.

A pernyertesség, pervesztesség arányát 90-10%-ban állapította meg, ezen aránynak megfelelően - a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján - rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az ítélettel szemben mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a becsület és emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását arra tekintettel is kérte, hogy az alperes az általa üzemeltetett ... portálon „...” címmel ...-én megjelent írásában ... nevezte. Kérte az alperes perköltségben való marasztalását is.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság határozata sérti a Ptk. 2:43. § d) pontját, 2:45. § (1) bekezdését és 2:51. § (1) bekezdés a) pontját, miután nem állapította meg, hogy ... nevezésével az alperes megsértette az emberi méltóságát és becsületét. Bizonyos kifejezések közéleti viták során sem megengedettek, azok használatát a szólás és véleménynyilvánítási szabadság határainak igen tág meghatározása sem indokolhatja, még egy blogbejegyzésben sem. A közszereplők nemcsak fokozott tűrés kötelezettséggel rendelkeznek a személyüket ért kritika elviselése körében, hanem a közbeszéd stílusának alakításában, a szólás és véleménynyilvánítás szabadsága gyakorlásának körében is fokozott a felelősségük. Ennek okán még egy blogban sem használnak olyan kifejezéseket, melyekkel egy közéleti szereplő emberi mivoltát kérdőjelezi meg és amelyek önmagukban, már a pusztá trágárságuk miatt sértő tartalmat hordoznak. A véleménynyilvánítás szabadsága nem lehet egyenlő az alpáriság, a trágárság, a bárdolatlanság, a gyalázkodás szabadságával. A ... nevezés kifejezésmódjában annyira durva, bántó, megalázó, hogy azt közszereplőként sem köteles tűrni. Mindez igaz akkor is, ha a hétköznapi argóban a kifejezés olyan jelentéstartalmat hordoz, amelyet cinkosságként, mintegy viccesen, már-már elismerően használnak egymásra egyesek. A perbeli esetben nem erről a jelentéstartalomról van szó. A társadalom mélyebb rétegein kívül sehol nem fogadható el a kifejezés használata.

Az alperes által üzemeltetett webes felület nem klasszikus blog, azt a sajtóterméktől csak az különbözteti meg, hogy nem érhető tetten a gazdasági kockázatvállalás melletti rendszeres nyereségre való törekvés, mint az Smtv. 1. § 1. pontja szerinti feltétel. Blogjában az alperes rendszeresen megnyilvánul közéleti kérdésekben, ott publicisztikai olvashatóak, a stílusa messze nem annyira kötetlen, mint általában a blogoké.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására, a felperes keresetének elutasítására, a felperes perköltségben való marasztalására irányult.

Hangsúlyozta, hogy a felperes közszereplő, így tűrés kötelezettsége is jóval nagyobb. A közszereplői minőségen belül differenciáltan, az egyedi esetek szintjén kell megállapítani azt is, hogy mennyire erősek a közszereplői minőség kritériumai. Jelen esetben az ... párt ... és ... a tevékenységét érintő véleménynyilvánításról van szó, ezért jóval nagyobb a közszereplői skálán a tűrés kötelezettsége, mint más közszereplő, de nem országos, hanem helyi szinten politizáló személynek. A szövegkörnyezetből megállapíthatóan nem általánosságban, hanem egy aktuális esemény alapján vizsgálta a felperes politikai működését és fogalmazta meg véleményét. A közlés

tárgya nem a felperes mint ember, hanem mint politikus aktuális politikai tevékenysége, így a kereset jogalapja hiányzik. Az általa használt egyik jelző már-már szállóigévé vált a magyar politikai közbeszédben, ahogy az a bejegyzéséből is kitűnt. Ugyanez a helyzet a második közlés tekintetében is: a köztársasági elnököt hasonló jelzővel illették a CEU-val kapcsolatos megnyilvánulása során. A bíróságnak nemcsak a közlés megjelenésének helyét, hanem az aktuális politikai közbeszéd szintjét, az adott kifejezés aktuális politikai többlettartalmát is figyelembe kell vennie, ahogy az első közlés tekintetében is tette, amikor a trágárság stilisztikai céljaival kapcsolatos EJEB döntést idézte.

A jogsértés megállapítása nem eredményezi automatikusan a sérelemdíj fizetésére való kötelezést, különösen nem a felperes által meghatározott összegben. A felperes a közhatalom gyakorlásának igényével fellépő politikai szereplő. A sérelemdíj mértéke tekintetében megállapíthatónak kell lennie, hogy az milyen jellegű és súlyú következmény kompenzálására szolgál. A Ptk. 2:52. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak - azokat összevetve - nem azt jelentik, hogy a sérelemdíjat kötelező megítélni az esetleges jogsértés megállapítása esetén, hanem azt, hogy a jogosultsághoz nem kell többlettényállási elem. Ettől még az ilyen irányú kérelmet el kell utasítani, ha a sérelemdíj összege - a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében foglalt vizsgálat, bizonyítás lefolytatása után - nulla. A felperes ugyanakkor az összecszerűség tekintetében tényelőadást nem tett, bizonyítást nem ajánlott fel, így a keresetét az elsőfokú bíróságnak e tekintetben el kellett volna utasítania. Utalt a Kúria BH2016.9.241. számú eseti döntésére.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy a jogsértést az sem mentheti, hogy az alperes egy aktuális esemény alapján a politikusi tevékenységét véleményezte. A trágár kifejezések blogban való szerepeltetését a ... közzétett politikai nyilatkozatának alperes általi bírálata semmilyen módon nem indokolhatta. Közéleti kérdésben nyilvánított véleménye nélkülözött mindenfajta trágárságot, de még a felfokozott érzelmeket is. Az alperes meg sem próbált a leírtakkal érdemben vitába szállni, célja egyértelműen személye sértő dehumanizálása volt.

Ilyen trágár szavak használata esetén bárkit - köztudomású tényként elfogadhatóan - olyan sérelem ér, amelynek kompenzálása sérelemdíjjal lehetséges. A sérelemdíjnak nem pusztán reparációs, hanem repressziós célzata és funkciója is van. Az alperes az ország egyik legnépszerűbb, legolvasottabb publicisztája, aki tevékenységéért a közelmúltban magas állami kitüntetésben is részesült. Komoly felelőssége van a közbeszéd kialakításában, közírói tevékenysége során a legegységesebb társadalmi normákat be kell tartania.

A felperes fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az arra alapított döntésével és levont jogi következtetéseivel azonban a Fővárosi Ítéltábla részben nem értett egyet, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezéseket teljes körűen ismertette, így azokra a másodfokú bíróság csupán visszautal.

A per irataiból megállapíthatóan a felperes ... .. bejegyzést tett közzé, amelyben egyes európai államok - köztük Magyarország - miniszterelnökei által kezdeményezett népszavazások eredményeiről, az arra adott miniszterelnöki reakciókról számolt be, tartalmában azt kifogásolva, hogy a magyar miniszterelnök egy eredménytelen népszavazás után nem mondott le.

Az alperes „....” című írása válaszként született meg, melyben elfogadhatatlannak tartotta a felperes népszavazással kapcsolatos értékítéletét, a miniszterelnök lemondására vonatkozó álláspontját.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza azt, hogy a közügyek megvitatásának lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások. A társadalmi, politikai viták magját az képezi, hogy a közélet szereplői, a közvitában résztvevők egymás elképzeléseit, politikai teljesítményét, ezzel összefüggésben egymás személyiségét is bírálják. A közügyekkel összefüggésben, közszereplő politikusokra vonatkozó, értékítéletet kifejező véleménynyilvánítás főszabály szerint polgári jogi felelősségre vonás alapjául nem szolgálhat.

Az emberi méltóságból fakadó személyiségvédelem ugyanakkor a közéleti szereplők esetében is korlátozhatja a véleménynyilvánítás szabadságát.

A polgári jogi felelősségre vonás indokolt lehet abban az esetben, amikor a megfogalmazott vélemény az érintett személy emberi státuszának teljes, nyilvánvaló és súlyosan becsmérítő tagadásaként jelenik meg, a Ptk. 2:42. §-ába ütköző módon. [7/2014. (III. 7.) AB határozat]

A perbeli jogvitában - a fentieknek megfelelően - azt kellett elbírálni, hogy a felperes által sérelmezett kijelentések olyan véleménynyilvánításnak minősülnek-e, melyet a közszereplő politikus felperesnek el kell viselnie, vagy az alperesi közlésmód túllép a szabad véleménynyilvánítás alkotmányosan védett keretein.

Az elsőfokú bíróság által hivatkozott, az Emberi Jogok Európai Bíróságának az Uj Péter kontra Magyarország ügyben hozott 23954/10. számú ítélete eltérő tényállás mellett született, megállapításai jelen ügyben minden további vizsgálat nélkül nem vehetők át. Azon ügyben kifogásolt közlés egy gazdasági társaság termékét érintette, egy gazdasági társaság kereskedelmi jó híre és a nyílt vitához fűződő közérdek versengett egymással, amelyet az emberi jogi bíróság adott esetben a véleménynyilvánításhoz való jog elsőbbségének biztosításával oldott fel. Ítéletében azt fejtette ki, hogy egy vulgáris kifejezés használata nem lehet perdöntő annak megítélése során, hogy a közlés védelemben részesül-e, vagy sem, ennek eldöntéséhez az ügy valamennyi releváns körülményének feltárása szükséges.

Az Alkotmánybíróság hasonlóképpen arra mutatott rá a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában, hogy minden egyes esetre érvényes, mechanikusan alkalmazható jogszabályi mérce hiányában a politikai véleménysszabadság és a személyiségvédelem összeütközését az adott ügy körülményeit mérlegelve kell feloldani.

A felperes közszereplő, ezen minőségén belül is fokozottabb tűrési kötelezettséggel tartozik viselni a személyét, tevékenységét érintő kritikai megnyilvánulásokat, tekintettel arra, hogy egy politikai párt ..., ..., egyben ... is. A fent hivatkozott mérlegelés elvégzése során a Fővárosi Ítéltábla a felperes ezen politikai szerepvállalását, annak szintjét, továbbá az alperes közismert publicisztikai tevékenységét, az írás célját, annak megjelenési helyét és a sérelmezett közlések szöveggörnyezetét tartotta szem előtt.

Mindezek eredményeként arra a meggyőződésre jutott, hogy az alperes mindkét sérelmezett kijelentéssel átlépte nemcsak a kulturált, hanem az alapjogként védett véleménynyilvánítás határait is.

A másodfokú bíróság megállapítása szerint mindkét közlés kapcsolódott ugyan ahhoz az alperesi véleménynyilvánításhoz, amely a felperes közéleti szereplése során kifejtett politikusi álláspontját érintette, ugyanakkor az alperes által leírtak nem csupán a felperes politikai nézeteit minősítették, hanem azon keresztül a felperes személyét is támadták.

Helyesen mutatott rá az első fokon eljáró bíróság arra, hogy nemcsak a vélemény, hanem - a kommunikáció részeként - a stílus, mint a kifejezés formája is védelemben részesül. Amennyiben azonban a kifogásolt közlés használatának elsődleges célja maga a sértés, a lealázás és nem csupán a közszereplés keretében kifejtett tevékenység vagy álláspont kritikája, a személyiségi jogokkal szemben a véleménynyilvánítás szabadsága nem élvezhet elsőbbséget. A ... és az ... olyan mértékben alpári kifejezések, amelyek használata nem lehet megengedett semmilyen fórumon, sem nyomtatott sajtóban, sem blogbejegyzésben, abban az esetben, ha a közlés célja nem csupán a

vélemény kifejtése, hanem kifejezetten és egyértelműen az érintett megsértése. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a kifogásolt jelzők használatával az alperes a felperes emberi mivoltát súlyosan becsmérően vonta kétségbe, ezt pedig a felperes közszereplőként sem köteles eltűrni. A durva, kifejezőmódjában indokolatlanul sértő, bántó, lealacsonyító véleménynyilvánítás megvalósítja mind a becsület, mind az emberi méltóság megsértését.

Az alperesi védekezés tükrében a másodfokú bíróság utal arra, hogy annak ténye, miszerint más közszereplő ugyanezekkel a kifejezésekkel illetve akár az alperest, akár más politikust, és ők jogvédelemért nem fordultak a bírósághoz, még nem jelenti azt, hogy a közéletben, a közbeszédben elfogadható közlésmódról lenne szó.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértést a ... kijelentés okán is megállapította.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § c) pontja szerinti objektív jogkövetkezményt jogszerűen alkalmazta, az erre vonatkozó rendelkezés kiterjesztésére csupán a további jogsértés megállapítására tekintettel volt szükség.

A sérelemdíj intézményének adott esetben kettős funkciója van: egyrészt a személyiségi jogi jogsértés vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációját szolgálja, másrészt - a hasonló jogsértések megelőzésének céljával - szankciós jelleggel is bír. Mértékének meghatározásánál a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése az eset körülményeinek vizsgálatát írja elő a bíróság számára. Az összecszerűség meghatározásánál különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására kell figyelemmel lenni.

Tény, hogy a sérelemdíj intézménye még kiforratlan, miután minden eset egyedi, a bíróságnak az adott ügy egyedi körülményeinek mérlegelése alapján kell a sérelemdíj alkalmazhatósága és összecszerűsége tekintetében állást foglalnia. A Kúria ezen tárgykörben született döntései, így az alperes által felhívott eseti döntés sem lehet általánosságban irányadó valamennyi ügyre vonatkozóan.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy az alperes olyan súlyosan sértő közléseket fogalmazott meg a felperes vonatkozásában, amelyek az igényelt összegű sérelemdíj megállapítását indokolják. Az alperes által használt jelzők a felperest emberi mivoltában támadták, becsmérték súlyosan bántóan, így a sérelemdíj mellőzésére, de összegének leszállítására sincs jogszerű lehetőség.

A felperes fellebbezése eredményre vezetett, erre tekintettel módosult az elsőfokú eljárásban is a pernyertesség, pervesztesség aránya, az alperes teljes egészében pervesztés lett. Ennek megfelelően köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése és a Pp. 239. §-a alapján a felperes részére első- és másodfokú perköltség megfizetésére. A felperes perköltsége ügyvédje munkadíjából áll, melyet a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján - mérlegeléssel - állapított meg. Pervesztessége folytán az alperes köteles viselni a személyek polgárjogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja, 42. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 46. §-a alapján számított 36.000 forint első- és 48.000 forint fellebbezési-, összesen 84.000 forint eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének megfelelően.

Budapest, 2017. november 14.

Dr. Hercsik Zita s.k.  
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.  
előadó bíró

Dr. Buglyó Gabriella s.k.  
bíró

A kiadmány hitelül:  
tisztviselő